

Xavier de Bolós va ser el primer en fer meteorologia fora de Barcelona

XAVIER VALERIOLOT

Fill segon de Miquel de Bolós i Minuart i de Teresa de Minuart i Amorós, Francesc Xavier de Bolós va néixer a Olot, el 26 de maig del 1773. Va veure la llum en una casa de farmacèutics i de botànics (ja n'hi ha referències al segle XV), on el van educar en els principis de la religió cristiana i li van fer aprendre llatí i humanitats. Germà de Minuart explica: "Va compondre una brillant oració en llengua llatina que va recitar a la Festa de Sant Nicolau (patró dels estudis de llatí). Va obtenir l'aplaudiment dels concurrents i va obtenir varis dels primers premis amb gran satisfacció dels seus pares". Més endavant va aprendre el francès i l'italià i encara va poder aprendre dibuix i pintura.

Acabats els primers estudis a Olot, el seu pare va disposar que anés a Barcelona a estudiar farmàcia. Llavors eren lliçons pràctiques. Fins al 1806 no van crear el Col·legi de Farmàcia de Barcelona. Per tal de suplir la manca d'ensenyament teòric, el seu pare el va col·locar a la casa del farmacèutic Jaume Carbonell, on va conèixer Francesc Carbonell (1768-1837), una de les figures fonamentals de la ciència espanyola de finals del XVIII i principis del XIX. Germà de Minuart exposa: "Era iniciat pel doctor Carbonell en els principis de la pneumàtica, la mineralogia i la farmàcia moderna". Allí hi va fer amistat amb Josep Antoni Balcells (catedràtic de Física-Química).

Quan va tornar a Olot estava instruït dins del coneixement positivista (l'experiència com a base de la ciència). Basant-se en el positivisme va reconèixer i catalogar els elements naturals que l'envoltaven. Va recollir més de 1.000 espècies de plantes, les va classificar i les va posar al seu herbolari. També va fer un extens catàleg d'ocells. Va ser un dels pioners en fer servir la catalogació binomial de Carlos Linneo. El sistema Linneo evita les llargues denominacions llatines i passa a descriure la planta només pel seu nom. Va recórrer els Pirineus, on va contactar amb botànics francesos, sobretot amb Pierre André Pourret (1754-1818).

Va fer una topografia mèdica dels olotins. Hi va incloure un conjunt de dades sobre les malalties que afectaven els olotins, acompanyades de dades sobre el clima, les aigües i l'alimentació. Fins i tot, hi va posar dades sobre l'agricultura i encara n'hi va posar dels insectes que podien ser perjudicials per a la salut (Miquel Puig i Reixach, Salut i Malaltia a Olot, al segle XVIII). Per fer la topografia, va fer observacions meteorològiques. De fet, va ser el primer a recollir dades meteorològiques amb mètode fora de l'àmbit urbà de Barcelona. Segons l'exposició Parlem del Temps. Història de l'afició meteorològica a Catalunya, va recollir les observacions a les 7 del matí, a les 2 del migdia i a les 11 de la nit, a Olot. A més de les dades de temperatura, prenia la pressió, el vent, i feia observacions fenològiques. L'exemple de la seva feina va ser seguit i van haver-hi persones que van obrir observatoris a Vilert, can Anglada i Balaguer.

Segons explica Gabriel Alcalde (El Museu de Francesc Bolós en Els Inicis dels Museus a Catalunya): "Va crear un museu a la seva casa natal d'Olot, a la planta superior del mateix edifici on, a la planta baixa, hi havia una farmàcia". Assenyala: "Es fa difícil fixar l'inici del Museu Bolós. És possible que no tingui una data precisa de començament, sinó que es tracti d'una col·lecció que es va formar i que en un moment determinat es va considerar que ja tenia prou entitat per ser considerada un museu".

El 1841 la Notícia de los Extinguidos Volcanes de la Villa de Olot (corregida i augmentada) va ser reeditada per ser la base dels estudis sobre el que ara és la Zona Volcànica de la Garrotxa. El 25 de setembre del 1844 va morir Xavier de Bolós. Era membre de l'Acadèmia de Ciències i Arts, de Bones Lletres i de Medicina i Cirurgia de Barcelona, i de l'Acadèmia de Ciències Naturals i Història de Madrid.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/comarques/2016/05/22/xavier-bolos-meteorologia-fora-barcelona/784504.html?utm_source=rss